

Vogul személynevek vizsgálata

A személynevek nyelvészeti szempontból mindig értékesek: jellemzőek lehetnek egy-egy nép műveltségi-társadalmi viszonyaira, mutathatják a kulturális-gazdasági változásokat stb. A névadás rokon vonásai a nyelvrokonság adalékai is lehetnek, ezért nem haszontalan megvizsgálni nyelvrokonság névadási szokásait.

A vogul személynevek jellegzetességeivel eleddig kevesen foglalkoztak. Karjalainen Jugralaisten uskonto c. munkájának¹ csak rövid fejezetét alkotják az obi-ugor nevek. Vértés Edit elsősorban osztják neveket vizsgált,² Sz. Kispál Magda a vogul hősi énekek, medveünnepi színjátékok neveiről írt.³ Rombangyjeva vogul nyelvtanában találunk néhány nevet, s többek között a saját nevét is megfejtí (a vogul *rõmpaálli* 'siet' szóból)⁴. Kálmán Béla A nevek világa c. könyvében — mely az első s mindmáig egyetlen magyar nyelvű összefoglaló munka a névadásról — tizenegy vogul nevet elemez.⁵ A legismertebb vogul költő, Sesztalov nevének eredetét is ismerjük, (a név alapja a 'gyermektelen, családtalan' jelentésű vogul köznévből). E név *Sistalap* változata az általam vizsgált nevek között többször is előfordul.

Magam a JSFOu. 70. kötetében szereplő Statistik über die Wogulen névanyagát vizsgáltam meg. A neveket Kannisto gyűjtötte a század elején (1901—06). Ezt az anyagot dolgozta fel és adta ki Jorma Nevalainen a JSFOu.-ban. A század eleji gyűjtés nem tükrözheti teljesen a mai viszonyokat, de arra alkalmas, hogy e nevekből következtethessünk névadási szokásaikra.

A nevek vizsgálatánál nem törekedhettem teljességre. Fő célom a vogul személynévadás jellegzetességeinek megállapítása volt. A nevek nagyobb részének etimologizálásáról megfelelő vogul szótár híján le kellett mondanom.⁶ Másrészt a nevekben rejlő közszoji jelentés sokszor annyira elhalványult már, hogy a vogult anyanyelvűként beszélők sem tudják azonosítani.⁷

¹ K. F. Karjalainen, Jugralaisten uskonto. 37.—48.

² Vértés Edit, Adalékok az osztják személynévkutatáshoz. In: Mikesy—Sándor—Pais (szerk.), Névtudományi Vizsgálatok. I. Névtud. konf., Budapest 1958.

Vértés Edit, Karjalainen déli-osztják szövegeinek személynevei. In: Kázmér—Végh (szerk.), Névtudományi előadások. II. Névtud. konf., Budapest, NyelvtÉrt. 70: 249—254.

³ Sz. Kispál Magdolna, Vizsgálódás a vogul személynevek ősi rétegében. In: NyelvtudÉrt. 70: 239—244.

⁴ E. И. Ромбандеева, Мансийский (вогульский) язык. Moskva 1973. 38.

⁵ Kálmán Béla, A nevek világa. Budapest, 1973. III. kiad. 35—37.

⁶ Néhány kérdéses alak elemzéséhez Kálmán Béla professzor nyújtott segítséget kéziratossal a vogul szótárának adataival.

⁷ Rombangyjeva vogul anyanyelvű nyelvész volt segítségemre egy-két szó értelmezésében, a legnehezebb esetekben azonban ő sem tudott tanácsot adni.

Az évszázadok óta tatár és orosz befolyás alatt élő obi-ugorok névadási szokásait nagymértékben meghatározta politikai-közigazgatási-kereskedelmi függőségük. A kereszténységre térítésnek szintén jelentős szerepe volt a vogul személynevek alakulásában. Az orosz hatás — érthetően — a legszembetűnőbb; az eloroszosított nevek mögött azonban gyakran vogul alapok rejlenek. A Kannisto által lejegyzett vogul nevek néhány kivétellel három eleműek, s a mai orosz személynévtípusoknak felelnek meg (keresztnév, apai név, családnév): *Vasilij Mihajlov Gorodkov*, *Ignatij Nikonov Portin*, *Ivan Sergeev Zelenin* stb. Az apai név és a keresztnév szinte minden esetben orosz eredetű. Két tucatnál alig több azoknak a neveknek a száma, amelyek csak két eleműek, mint pl. *Anna Alekseevna*, *Grigorij Stepanov*. E nevek mindkét eleme általában orosz eredetű. Három helyütt csak keresztnevet jegyzett le Kannisto, mindhárman nők: *Palageja*, *Orina*, *Elizaveta* (nevük szintén orosz). Egy nevet találtam, ahol a keresztnév helyén a *kit* 'kettő' vogul szó áll (*Kit Stepanov Makarov* — szemben az ugyanebben a faluban lakó *Ilja Ivanov Makarovval*, akinek mindhárom neve orosz eredetű). Érdekes módon a *kit* tőszámnévi formában fordul elő, s kicsinyítő képző sincsen rajta.

Eredetüket tekintve négy csoportba sorolhatók a vogul családnevek: vogul, orosz, török-tatár és egyéb (osztják és meg nem fejtett) nevek. Pontos statisztikát nem lehet felállítani arról, hogy a nevek hány százaléka milyen eredetű, mivel nagy részüket nem lehet megfejteni, vagy több elfogadható jelentés is felvetődik egy-egy névvel kapcsolatban, s ma már nem lehet eldönteni, hogy melyik jelentés szolgált a név alapjául. A megfejtett nevek között az orosz eredetűek vannak többségben. Véleményem szerint sok olyan név, amelyet nem tudtam megfejteni, mégiscsak vogul eredetű. Feltételezésemet e nevek erősen vogulus hangzására alapítom (pl. *Luvanriëp*, *Vahresop*).

Az egyéb kategóriához sorolt nevek közül három feltehetően osztják eredetű: *Marenejänin* (Szo.),⁸ *Šukpëlak* (Szo.), *Pajapëlak* (Szo.). A *Marenejänin* név nagyon hasonlít Steinitz osztják adatközlőjének *Maremjaninnak* a nevére.⁹ Mivel a *Marenejäninok* falujáról, *χήγαπάβλ*-ről Kannisto is írja, hogy osztják falu, ez biztossá teszi a név osztják eredeztetését. A másik két név végső soron etimologizálható a vogulból is (*Sukpëlak* 'fállábú', *Pajapëlak* valószínűleg 'fél hüvelyk'); a 'fél' szó *pëlak* formája az osztjákban fogadható el inkább. Csernyecovnál a *Šukpëlak* obi-ugor nemzetségnévként szerepel.¹⁰

Nagy valószínűséggel török-tatár eredetűek a következő vogul családnevek: *Torakanov* (K), *Tšugataev* (K), *Kitajev* (Ob), *Barsukov* (T), *Baxtiarov* (FL), talán az *Urubajev* (K), *Kavrtajev* (K) és *Ešembajev* (T) név is. E családnevek az oroszban is előfordulnak (*Тараканов*, *Чугатаев*, *Кумаи*, *Барцыков*, *Бахтияр*, *Урубев*, *Ковар*, *Ешумбет*) így feltételezhető, hogy orosz közvetítéssel kerültek a vogulba. A közvetlen átvétel lehetőségét sem lehet azonban teljesen kizárni, pl. kereskedők révén vagy betelepedéssel. Különösen a *Baxtiarov* név esetében számolhatunk betelepedéssel: a végső soron perzsa eredetű név ugyanis csak a Felső-Lozva mentén levő szomszédos falvakban

⁸ Az alakok mellett megadom nyelvjárási besorolásukat, Kálmán Béla rövidítéseit használva: K = kondai, AL = alsó-lozvai, FL = felső-lozvai, Ob = obi, Szo. = szoszvai, T = tavdai nyelvjárás.

⁹ Steinitz, *Ostjakische Chrestomathie*

¹⁰ V. N. Csernyecov, *Adatok az obi-ugorok nemzetségi szervezetének történetéhez*. In: *Az uráli népek történelme és műveltsége*. Budapest, 1966. 437.

fordul elő. A többi török-tatár eredetű név lelőhelye a Konda vidéke, az adatok viszont nem egymás melletti falvakból valók. A *Tšugatajev* név mindössze egyszer fordul elő a feljegyzésben; a név szimbolikus jelentésű lehet. A török eredetű orosz családnevekről további adatok H. A. Баскаков, Русские фамилии тюркского происхождения (Moszkva 1979) c. könyvében található.

Orosz eredetű családnevek viszonylag nagy számban fordulnak elő (kb. 120 nevet tudtam azonosítani). Okait — mint utaltam rá — a vogul nép történelmében kell keresni. Ilyen nevek pl. a vog. *Kostin* ~ or. *Костин*, vog. *Xramtsov* or. *Хромцов*, vog. *Isefov* or. *Исе*, *Исывос* stb.

Vogul eredetű családnév — mint említettem — valószínűleg jóval több van, mint amennyit etimologizálni lehet. Elégge megbízhatóan kb. 25–30 személynevet tudtam azonosítani köznévi megfelelőjével. A vogul eredetű nevek is legtöbbször orosz családnévképzőt kapnak, de előfordulhatnak más képzővel (vogul eredetű képzővel), illetve képző nélkül is. Az *-ovjev* valamint a *-(k)in* orosz családnévképzők mellett a nevek egy részén a vogul *-(V)p* képzőt találjuk. A családnévképző nélküli vogul nevek alapszava lehet képző nélküli, de lehet képzett is. A *-(V)p* végű családnevek valószínűleg az orosz *-ovjev* képző vogulra adaptált formái, ezért található pl. az azonos eredetű *Aňamov* és *Aňemop* név kétféle alakban is. A folyamatot elősegíthette, hogy a vogulban van denominális és deverbális *-p* képző is.¹¹ Azokban a nevekben, ahol nem találunk orosz családnévképzőt, legtöbbször a vogul *-ŋ/n/m* nomenképzőt fedezhetjük fel (pl. *Alpin*, *Jorlin*, *Pupin* stb.) Ezekhez a nevekhez véleményem szerint azért nem járult külön képző, mert végződésükkel jól beilleszkednek a *-(k)in* orosz képzővel ellátott nevek közé. Ezért lesz pl. a vog. *lęŋen* szóból *Lengin* alakú családnév. Hasonlóan igazodott az orosz nevekhez a vog. *nęrup* szó is, melyből a *Merov* név lett.¹² Fordított irányú változtatásokkal is találkozunk: amikor az orosz neveket alakítják át, adaptálják a vogul hangrendszerhez: pl. vog. *Mihalęp*, *Mihilop* ~ or. *Михалев*, vog. *Kriskin* ~ or. *Крискепт*, vog. *Saraňinop* ~ or. *Саратинов*, vog. *Šemanov* ~ or. *Семёнов* stb. (A nevek ill. képzők bővebb elemzését az etimológiák mellett adom.)

A fentiek alapján a megfejtett vogul személyneveket csoportosíthatjuk végződésük szerint:

a) Orosz képzővel ellátott személynevek

-ovjev: *Aňamov* Fl, *Atnekulov* K, *Xataňov* Szo., *Jankanov* K, *Jänterov* Szo., Ob, *Kat'šanov* Szo., *Kól'čumov* Ob, *Lošjvenov* K, *Njamakov* K, *Rombandeev* Szo., *Sainahov* Szo., *Sampiltalov* Szo., *Siptorov* K, *Suskenov* K, *Taudalov* K, *Tiňšanov* Ob, *Tolimov* Ob, *Törasov* Ob, *Usmankov* AL, *Vadišupov* Szo.:

-(k)in: *Sirkin* K; *Šiškin* Szo.;

b) *-(V)p* végződésű személynevek

Aňemop Szo., *Ošterop* Szo., *Pjyrišop* Szo., *Šistalop* Ob;

c) Orosz képzőt nem tartalmazó nevek

Akin Ob, *Alpin* Szo., *Aňamčurup* Szo., *Arančum* Szo., *Aľin* Szo., *Xosen* Szo., *Javlin* Szo., *Jamtaši* Szo., *Jörlin* Ob, *Lengin* Szo., Ob, *Merov* Szo., *Nočräs*

¹¹ A képzők elemzéséhez a későbbiekben is Szabó Dezső, A vogul szóképzés (NyK 34) c. cikkét veszem alapul.

¹² A név megfejtése megtalálható Rombangyejeva: i. h.

Szo., Ob, *Novjaxum* Szo., Ob, *Olšin* Ob, *Pupin* K, *Pušin* Szo, *Sansin* Ob, *Soip* Szo.

Az általam vizsgált vogul személyneveket be lehet sorolni a már ismert finnugor névadástípusokba.¹³ Az obi-ugorok névadási szokásait Karjalainen leírása szerint a következők jellemzik: az apa általában a legközelebb lakó keresztény embertől kér nevet (ezért az orosz nevek nagy száma!). Ha erre nincs lehetőség, akkor arról nevezi el gyermekét, amit a szobából kinézve legelőször észrevesz, s ez lehet bármilyen használati tárgy, valamilyen állat vagy madár. Ha más nem jut eszébe az apának, akkor a gyermekek születési sorrend szerint kapják nevüket, de nevük utalhat származásukra, születésük körülményeire vagy testi ill. lelki tulajdonságokra is. Ezeknek a tulajdonságneveknek egy része kívánságnév: nem valódi tulajdonságairól kapja nevét a gyermek, hanem olyan nevet adnak neki, amilyennek lennie kell majd felnőttkorában.¹⁴ A nevek másik része felnőttkorban kapott ragadványnev. Sok hasonlóságot mutatnak a vogul névadással az északi kis népek (eszkimó, csukcs, kamcsadál stb.) névadási szokásai is. Ezeknél a népeknél a legnagyobb szerepe mégis a ragadványneveknek volt.¹⁵

E névadási szokásokról vall az a 25–30 vogul név is, amelyet részletesen elemeztem. Tíz alaptípusba soroltam őket; valószínű, hogy több típust is meg lehetne állapítani, ha az összes ill. legalábbis sokkal több nevet etimologizálni lehetne. Az elemzett nevek viszonylag kis számából következik, hogy egy-egy típushoz néha csak egy vagy két példa került.

1. Rokonsági fok szerinti megnevezés

Akin: 'nagyapa v. nagyapás, akinek van nagyapja'. Az alapszón (*aki* 'nagyapa') egy *-n* képző található, mely vagy a ritkán előforduló deminutív képzővel vagy az *-ŋ* denominális nomenképzővel azonos.

Javlin: A név valószínűleg a Csernyecovnál előforduló *javlan* 'csoportapa' jelentésű szóval azonos (az apa szó köznévi alakja a vogulban *jav*).¹⁶

Pjyrišop: 'fiúcska'. Az alapszón egy deminutív képző, a *-riš* és az orosz *-ov* családnévképző vogulra adaptált formája található.¹⁷

Šiškin: 'magzat, gyermekecske'. A *šiš* 'gyermek, magzat' szóhoz kapcsolódó képző teljesen megfelel az orosz családnévképzőnek, de elképzelhető, hogy a vogul *-kve/ke* deminutív képző rejtezik benne.

Šistalap: Ugyanabból a tőből fosztóképzővel létrejött név. Jelentése 'családtalan, gyermektelen' (vö. *Sesztalov*).

2. Születési sorrend szerinti, a születés körülményei alapján való megnevezés

Kollxumov: 'középső ember' (a *koll* 'közép' és a *xum* 'ember' szóból). A középső testvért jelenti — így nyilván nem a születés pillanatában

¹³ L. Kálmán Béla: i. m., Pais Dezső: Régi személyneveink jelentéstana. MNy. 7: 158–163., MNy. 17: 26–34; Н. М. Терещенко, Собственные имена людей у ненцев. Тезисы докладов и сообщения к всесоюзной конференции по вопросам финно-угорского языкознания. Ungvár 1963. 29–30; Г. А. Архипов, Фамилии, образованные от удмуртских слов. Вопросы финно-угроведения. Выпуск 6. Саранск 1975. 18–24.

¹⁴ Karjalainen: i. m.

¹⁵ П. Я. Скорик, Антропонимические процессы у малых народностей Севера. In: В. А. Никонов—А. А. Суперанская, Антропонимика. Москва 1970.

¹⁶ Csernyecov: i. m.

¹⁷ A továbbiakban az *-ov/ev* végződés elemzését — világos volta miatt — mellőzöm.

- kapott név. A voguloknál sokszor ma is így szólítják a szülők gyermekeiket, nem pedig a hivatalos nevükön.
- Sainahov*: A név talán a *sajné* 'mögé' szóból keletkezett. Terescsenkónál szerepelnek hasonló indíttatású nevek, pl. a *Пубма* 'опоздавший' nevet az a fiú kapta a nyenyecéknél, aki nem sokkal valamelyik rokona halála után született.¹⁸
- Toimov*: valószínűleg a születés idejére utaló név- 'hóolvadás idején született'. A *tolí* 'olvad' igén az *-m* deverbális nomenképző található. Hasonló indíttatású nevek találhatóak a nyenyecéknél is.
3. Tárgyak neveiből képzett személynévek
- Kalšanov*: 'sajtár. Az alapszón az *-n* denominális nomenképző van.
- Ošterop*: 'ostor'. Az alapszó alakja a vogulban *ošter*.
- Sirkin*: 'rúd, szarufa'. Az elnevezést valószínűleg magassága miatt kapta a név viselője. Ilyen esetekben természetesen elképzelhető a dolog ellenkezője is: alacsony termetű ember gúnynévként kaphat ilyen nevet.
4. Növény- és állatnevekből származó személynévek
- Lengin*: A név jelentése 'mókus'; köznévi alakja *lēŋen*.
- Suskenov*: 'bolhás. A 'bolha' szón (*sus*) a *-ke* kicsinyítőképzőt találjuk, az *-n* denominális nomenképző. Az e típusba tartozó nevek általában valamilyen testi vagy lelki hasonlóság alapján jöttek létre (jelen esetben pl. fürgé, kicsi, csípős stb. tulajdonságokra gondolhatunk; nem zárható ki azonban a konkrétabb értelmezés sem).
5. Mértékre, mennyiségre utaló nevek
- Pajapēlak*: Ha a vogulból próbáljuk magyarázni, akkor jelentése 'fél hüvelyk' (a *pai* 'hüvelyk' szóból; a *pēlak* osztjákos formájára korábban már utaltam).
- Torašov*: 'arasz'; köznévi alakja *tōrés*. Alacsony növésű ember viselhetette a nevet eredetileg.
6. Születési helyre, származásra utaló nevek
- Aranxum*: 'Ar-folyami ember' (az *Ar-ja* jelentése 'Ar-folyó', a *xum* jelentése 'ember').
- Atnekulov*: 'öt-nő-házi' (*at* 'öt', *ne* 'nő', *kul* ~ *kol* 'ház' szavak összetételéből). Olyan házban születhetett a gyermek, ahol már volt öt nő.
- Lošvenov*: lozvai.
- Novjaxum*: A *Novja* valószínűleg azonosítható a Munkácsi népköltési gyűjteményében is szereplő *Nor-ja* folyóval, s akkor a név jelentése 'Nor-folyami ember'. Az *r > v* változás a vogul szó és az orosz *новыи* melléknév hangzásbeli hasonlóságán alapulhat.
- Taudalov*: 'tavdai'.
7. Népnevekből alakult személynév
- xatanov*: a *hatań* 'tatár' szóból.
8. Mitológiai és kívánságnevek
- Afin*: A vogul *aŋim* szó jelentése 'nincs'. Talán azért nevezték így a gyermeket, hogy a rossz szellem ne tudjon a létezéséről.
- Pupin*: 'bálványos'. A *pupi* 'bálvány' szón az *-ŋ* denominális nomenképző van.

¹⁸ Terescsenko: i. m.

Pušin: 'ép, egészséges'. Az alapszón (*puš*) az -*η* denominális nomenképző található. Kívánságnév lehetett.

?*Jänterov*:¹⁹ Valószínűleg a *jenti* 'épen marad' szóból keletkezett név, de a hozzá járuló -*r* deverbális nomenképzőt Szabó Dezső kérdőjelesen veszi be munkájába.

Indíttatása hasonló az előző névhez.

?*Olšin*: 'van, él, levő'. Az *ōli* szón -*š* gyakorító képző van. Hasonló neveket a régi magyar személynevek között is találunk.

9. Testi vagy lelki tulajdonságot, képességet, ennek hiányát mutató szavakból kialakult személynevek

Aňamχurup: 'csinos, szép alakú'. A név az *aňam/aňaη* 'szép, csinos' és a *χurup/χurip* 'alakú' szavak összetételéből jött létre. Az összetétel második tagján a -*p* denominális képző van²⁰

Χosen(op): 'ügyes, mester'. A név alapja a *χāsi* 'tud' ige, melyből deverbális nomenképzővel alakult ki a tulajdonságjelölő név²¹

Jamtaši: 'sétáló, járkáló'. Az alapszón (*jomi* 'megy, jár') -*t* és -*š* gyakorító képzők találhatóak. Hasonló szemlélet alapján keletkezhetett, mint a már említett *Rombandeev* név.

Jankanov: 'fehér, jeges'. Az alapszó mindkét jelentése (*janĕ* 'fehér, jég') lehetett a név alapja, s az -*η* denominális nomenképző is kapcsolódhatott mindegyik jelentéshez. Ha pl. a 'fehér' jelentést vesszük alapul, a név utalhat viselőjének hajszínére; ugyanígy a már idézett *Merov* (*nērup* 'okker') is.

Jorlin: 'erős'; közszoí alakja *jōrlin/jorjin*.

Soip: szelíd. Valószínűleg a *soji* 'szelíd' szóból keletkezett a név, bár a hozzá kapcsolódó -*p* egyeztetése problémátikus; Szabó Dezső jegyzékében a -*p* denominális nomenképző csak összetett jelzős főnévi alakokban fordul elő.

Usmankov: Az *ušmēñ* 'haragos' szóból keletkezett a név.

?*Njamakov*: Egyeztetése eléggé bizonytalan. A vogul *ňamēk* szó jelentése: 'puha'. Hasonló szemlélet alapján, mint a magyarban, elképzelhető a név 'puhány' jelentése.

Testi tulajdonság hiányára két név utalt:

Sampittalov: A név megfejtése Kálmán Bélánál 'szemföltelen', vagyis 'vak'. (A *sam* 'szem' és a *pāl/pil* 'fél' szavak összetétele -*tal* fosztóképzővel ellátva).²² Nem tartom lehetetlennek a név másfajta értelmezését sem. A 'fél' szó *pil* alakja ugyanis ritka a vogulban. Igaz ugyan, hogy a Berezov vidékén (ahol a nevet följegyezték) ez az alak megtalálható a *pāl* megfelelőjeként, de furcsának tartom, hogy a *sampil* 'fél szem' összetételt még egy fosztóképzővel is megtoldanák. A *pil*-nek azonban van 'fül' jelentése is, s akkor a név jelentése 'szemföltelen'. Ha arra gondolunk, hogy van a magyarban 'ügyes' jelentésű *szemfüles* szó, akkor esetleg elképzelhető lenne a *sampittal* 'ügyetlen' jelentése is. Erre vonatkozóan, konkrét adatot nem találtam a vogul-

¹⁹ A bizonytalanabb alakokat kérdőjelesen vettem fel.

²⁰ Az *aňam/aňaη* szó 'csinos, szép' jelentése Rombangyejeva levélbeli közlése alapján.

²¹ A név magyarázatát Rombangyejeva adja idézett nyelvtanában.

²² Kálmán Béla: i. h.

ból, annyi bizonyos, hogy a 'szemük-fülük' összetétel többször előfordul vogul szövegekben, pl. Munkácsinál is.

Šukpələk: Csernyecov magyarázata szerint a nemzetség őse a harcban elvesztette fél lábát, ezért kapta a 'béna, féllábú' nevet.²³

10. Testrészből keletkezett név

Sansin: A 'térd' jelentésű *sansi* szóból keletkezhetett az -η denominális nomenképzővel, de indíttatására nem tudok magyarázatot adni.

Vadišupov: 'rövid szájú'. A *vali* rövid és a *šup* 'száj' összetételéből keletkezett név.

Az idézett nevek közül néhány többféle alakban is előfordul (pl. *χosenov* ~ *χosenη* ~ *χosenop* stb.), mivel azonban a hangtani eltérések, ill. a családnévképző jelentésüket nem befolyásolja, így mindenhol csak az egyik alakot idéztem.

Összefoglalásul megállapítható, hogy az oroszított vogul nevek családnév részében vogul elemek fedezhetők fel. E vogul eredetű családnévek általában valamilyen közsóból keletkeztek. A nevek kialakulásuk, jelentésük alapján besorolhatók a szakirodalomból ismeretes finnugor névadási típusokba. A vogul nevek kialakulásának folyamata, az időbeli rétegek elkülönítése azonban még további vizsgálatokat kíván. Nem lenne haszontalan megvizsgálni a mai vogul neveket sem, s összevetni a századeleji gyűjtéssel, ugyanis a harmincas években a személyi igazolványok tömeges kiállítása idején valószínűleg változtak a vogul nevek.

KOVÁCS MAGDOLNA

Untersuchung wogulischer Personennamen

VON MAGDOLNA KOVÁCS

Es werden vom Autor jene von Kannisto am Beginn des Jahrhunderts gesammelten Namen untersucht, die Jorma Nevalainen im Band 70 der Serie JSFOu. veröffentlichte. Ziel ist, das Wesen der wogulischen Namensgebung zu ergründen, es werden aber auch kurz einige Gruppen der wogulischen Namen fremden Ursprungs untersucht, die Charakteristika der Wortbildung im Bereich der Personennamen werden aufgezeigt.

Das Material wird nach den Motiven der Namensgebung in 10 Gruppen eingeteilt: 1. Benennungen aufgrund von Verwandtschaft, 2. Namen, die sich auf die Reihenfolge der Geburt oder die Umstände der Geburt beziehen, 3. Namen, die aus Bezeichnungen für Gegenstände abgeleitet sind, 4. Namen, die von Pflanzen- und Tiernamen herkommen, 5. Namen, die auf die Statur verweisen, 6. Namen, die auf den Geburtsort verweisen, 7. Personennamen, die von Völkernamen herkommen, 8. Wunschnamen, 9. Namen, die physische oder psychische Eigenschaften bezeichnen, 10. Personennamen, die aus Benennungen der Körperteile entstanden sind.

²³ Csernyecov: i. h.